

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА НОМІНАЦІЯ

Дехтяров Василь Васильович,

курсант навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів слідства та кримінальної міліції НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного права і процесу НАВС **Пилипенко С.А.**

ОСОБЛИВ ОСТІ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКОГО ПРАВА В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

У сучасну епоху, яку називають «інформаційним суспільством», ми є свідками бурхливого розвитку інтелектуальної діяльності людини, яка є складовою частиною безпеки держави, оскільки недостатній інтелектуальний потенціал призводить до її слабкості. У наше життя давно міцно увійшли такі поняття, як комп'ютер, програмне забезпечення, Інтернет. Бібліотеки та архіви поступаються місцем електронним бібліотекам, які створені повсюдно. Електронні банки даних, що містять величезну кількість творів літератури, науки, мистецтва, цілком уміщаються на жорсткому диску комп'ютера або ^еб-сайті. Обслуговуються вони, як правило, однією людиною. Інтернет - поняття глобальне не тільки в географічному, а й у соціально-правовому сенсі цього слова. Він, тією чи іншою мірою, зачіпає найрізноманітніші сфери життєдіяльності сучасної людини, в тому числі і цивільно-правові відносини. Питання про захист авторського права в мережі Інтернет гостро підіймається у більшості країн світу, на жаль, в Україні йому приділяється мало уваги, тому необхідно знайти оптимальні способи вирішення даної проблеми, спираючись на міжнародний досвід.

Вивченням авторського права в мережі Інтернет займалися: Ч.Н. Азімов, І.А. Безклубий, М.М. Богуславський, Ю.Л. Бошицький, О.В. Дзера, А.С. Довгерт, Р.В. Дроб'язко, В.А. Калятін, О.В. Кохановська, Ю.В. Носіков, О.А. Підпригора та інші. Але праці цих авторів стосувалися лише деяких аспектів проблеми, тому запропонована робота є однією з спроб теоретичного осмислення природи цього явища.

Відповідно, до українського законодавства авторське право діє протягом усього життя автора і 70 років після його смерті. По завершенні строку дії авторського права, твори переходять до суспільного надбання. Це означає, що будь-хто може їх вільно використовувати без виплати авторської винагороди нащадкам автора. Будучи найкращим способом сповіщення публіки про факт існування авторських прав на твір, знак охорони авторського права інформує споживачів про те, кому належать ці права і може бути досить потужним стримуючим проти їх порушення фактором. До того ж, вартість його нанесення на електронний примірник твору, розміщеного в Інтернеті, на відміну від вартості його нанесення на кожен «жорстку» копію, є, практично, нульовою. Знак охорони авторського права, як правило, складається з латинської літери С у колі - ©, імені особи, якій належать авторські права на твір, та року його першої публікації.

Крім того, можна помітити певні прорахунки в реалізації національної програми захисту авторських прав у мережі Інтернет, внаслідок відсутності нормативно - правових актів, які б стосувалися виключно даного питання. Отже, при розробці національної програми захисту авторських прав у мережі Інтернет доцільно було б скористатися загальновідомими і перевіреними на практиці міжнародними методами боротьби з піратством, при цьому врахувавши психологію і менталітет українського населення.

Також порушення майнових авторських прав в мережі Інтернет можна пов'язати з неможливістю укласти договір з кожним автором чи правовласником, чії твори використовуються. З даною проблемою суспільство зіткнулося не тільки з появою цифрових технологій (Інтернету), а набагато раніше. Наприклад, при виникненні телебачення і радіомовлення, де також масово використовуються об'єкти авторського права. Єдиним вирішенням цього питання, як в одному, так і в іншому випадку є інститут колективного управління правами допомогою створення організацій по колективному управлінню майновими правами авторів. Основна діяльність таких організацій - видача ліцензій на використання творів і (або) об'єктів суміжних прав і розподіл між авторами (правовласниками) зібраної за видачу таких ліцензій винагороди. При цьому необхідно відзначити, що дана ліцензія дозволяє використовувати всі оприлюднені твори і

надається від імені всіх правовласників, включаючи і тих, які не передали організацій повноважень.

Для того, щоб захистити реально права авторів в українському сегменті Інтернету потрібно:

- створення спеціалізованих судів, де підготовлені спеціалісти з авторського права зможуть швидко і якісно вирішувати суперечки;
- зменшення ціни за рахунок масового споживання продукту;
- створення ефективних спеціалізованих експертиз з авторського та комп'ютерного права;
- скорочення строків розгляду справ;
- створення більш широкої нормативної бази та ефективного механізму діяльності органів попереднього слідства.

Сьогодні в Україні потрібне певне організаційне та нормативно - правове підґрунтя для розвитку авторського права. Надзвичайно важливим залишається потреба у реформуванні судових та правоохоронних органів, розширення їх методів, засобів та інструментів. Для забезпечення сталого розвитку захисту авторських прав в Інтернеті мають бути створені партнерські відносини між органами влади та представниками користувачів у віртуальній мережі.